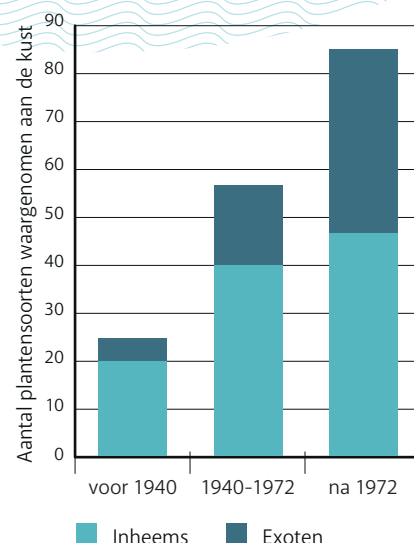

WOEKERPLANTEN IN DE DUINEN

Invasieve plantensoorten zijn één van de belangrijkste oorzaken van het wereldwijde verlies aan beschermde natuur. Bovendien zijn ze niet gemakkelijk weg te halen en kosten ze veel geld (Reinhardt Strubbe).

De variatie aan plantensoorten aan de kust kende een sterke toename en die is in grote mate te wijten is aan niet inheemse soorten.

Invasieve plantensoorten zijn een belangrijke oorzaak van het wereldwijde verlies aan biodiversiteit. Deze planten groeien zeer snel en verspreiden zich gemakkelijk, bijvoorbeeld omdat ze in hun nieuwe leefgebied geen natuurlijke vijanden hebben. Ze weg krijgen, blijkt vaak een dure zaak. De jaarlijkse kost van invasieve exoten (zowel planten als dieren) in Europa wordt geschat op minstens 20 biljoen EUR. Voor de Vlaamse duinen schat men de kosten voor eerste uitgravingswerken op 110.000 EUR per ha, zonder de kosten voor opvolgingsbeheer.

Kathy Belpaeme, Reinhardt Strubbe

WOEKERPLANTEN VEROVEREN ONZE KUST

In veel gevallen zijn de invasieve plantensoorten ooit doelbewust aangeplant, bijvoorbeeld om zand en duinen vast te houden of om tuinen en plantsoenen te verfraaien. Maar vanuit deze aanplanten ontstaan aan snel tempo uitgestrekte struweelmassieven in de natuurgebieden, met negatieve gevolgen voor de inheemse flora en fauna. Onderzoek aan de Plantentuin in Meise toont aan dat er in de periode 2000-2006 een spectaculaire stijging was van het aandeel exoten dat uit tuinen ontsnapte: 60% van de soorten die pas na 1972 aan de kust werden waargenomen, behoort niet tot de inheemse flora. In de loop van de twintigste eeuw daalde het aandeel van de inheemse plantensoorten binnen de totale kustflora van ca. 95 naar 80%.

WELKE PLANTEN VORMEN EEN GROEIEND PROBLEEM?

Er zijn verschillende invasieve plantensoorten aan de kust. Vooral struiken zijn problematisch. Struwelen zijn in de duinen sterk uitgebreid en de variatie aan soorten bomen en struiken nam gevoelig toe. Een toename die in belangrijke mate te wijten is aan niet inheemse soorten (zie figuur). Twee soorten springen eruit: rimpelroos en mahonie. Rimpelroos is een soort van de Pacificse kusten van China tot Zuid-Siberië en is goed aangepast aan het kustmilieu. Daarom wordt ze ook vaak aangeplant. Door de sterke uitbreiding overwoekert ze nu waardevolle mosduinen en duingraslanden, vooral in de duinen van de Middenkust en langs de Koninklijke baan. Een ander gekend voorbeeld is mahonie, een bij imkers geliefde winterharde plant maar een echte pest voor onze unieke Europees beschermde duinen. Andere uitheemse pestsoorten aan de kust zijn struikaster (*Baccharis halimifolia*),

dwergmispel (*Cotoneaster* soorten), rode ribes (*Ribes sanguineum*) en Amerikaanse vogelkers (*Prunus serotina*).

WAT KUNNEN WE ERAAN DOEN?

De overheid is zich bewust van het probleem van de woekerplanten en bestrijdt ze machinaal en met de hand (uitgraven, afdekken, maaien, ...). Omdat dit een bom geld kost, wil ANB (Agentschap voor Natuur en Bos) de komende jaren uitheemse invasieven in de duinen aanpakken, door ze met een kraan met speciale 'zeefbak' volledig uit te graven. Een opvolgingsbeheer zal nodig zijn, want ieder plantdeeltje dat achterblijft kan soms weer uitschieten tot een nieuwe plant. Toch blijft het belangrijkste dat we zelf geen uitheemse invasieve soorten meer aanplanten maar enkel inheemse soorten zoals éénstijlige meidoorn, wilde liguster, sleedoorn of Gelderse roos.